

Antrojo Visuotinio Lietuvos mokslininkų suvažiavimo, įvykusio 2019 m. gruodžio 13 d. Lietuvos Respublikos Seimo Kovo 11-osios Akto salėje, Gedimino pr. 53, Vilniuje,

PROTOKOLAS

Suvažiavimo darbotvarkė:

10.00 – 10.20 – **Suvažiavimo atidarymas. Sveikinimai.** Pirmininkauja Jonas Jasaitis, Lauras Stacevičius, Vitalija Skėruvienė.

10.20 – 11.40 – **Darbotvarkės patvirtinimas. Pranešimai:**

1. **Alvydas Jokubaitis**, VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto profesorius.

Universitetų vaidmuo šiuolaikinėje visuomenėje

2. **Valdemaras Razumas**, LMA akademikas, Švietimo, mokslo ir sporto viceministras.

Valstybės užsakymas – akademinėi bendruomenei

3. **Jonas Jasaitis**, LMS pirmininkas.

Akademinės bendruomenės vaidmuo, ugdant ateities visuomenę

4. **Vitalija Skėruvienė**, LAMPSS vicepirmininkė.

Mokslo ir studijų įstatymo nuostatos Konstitucinio teismo požiūriu

5. **Salomėja Vanagienė**, LJMS pirmininkė.

Jaunųjų tyrėjų dabartis ir ateitis: mokslo potencialo ugdymas

11.40-12.10 - *Kavos pertrauka*

12.10-13.30 – Pranešimai ir pasisakymai.

Bronislovas Kaulakys, VU vyriausiasis mokslo darbuotojas.

Reformos ir antireformos

Rasa Melnikienė, Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto direktorė.

Socialinių mokslų tyrimo institutų vaidmuo reformų kryžkelėje ir ilgalaikėje perspektyvoje

Pasisakyti kviečiami LR Prezidento, Seimo ir Vyriausybės, ministerijų ir kitų institucijų bei inovacijas diegiančių verslo struktūrų atstovai, akademinės bendruomenės nariai

13.30 – 13.40 – **Balsų skaičiavimo ir redakcinės komisijų sudarymas**

13.40 – 15.00 – **Visuotinio mokslininkų suvažiavimo rezoliucijų pateikimas.** Diskusijos.

Moderuoja **Vygintas Gontis**, VU vyriausiasis mokslo darbuotojas.

15.30 – 15.45 – **Rezoliucijų priėmimas**

15.45 – 16.00 – Suvažiavimo apibendrinimas. **Lauras Stacevičius**, LR Seimo narys, Laikinosios Seimo ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo grupės pirmininkas.

Mokslininkų ir parlamento bendradarbiavimo sistemos kūrimas

Prieš prasidedant suvažiavimui, jo dalyviai turėjo galimybę susipažinti su keleto tyrėjų naujausių tyrimų artefaktais. Išradimų maketus, galinčius sąlygoti ryškų Lietuvos proveržį, stabdant klimato kaitos pokyčius demonstravo inžinierius, LMS narys Viktoras Jokubaitis. Jis atskleidė kaip Lietuvos automagistralės galėtų tapti nepalyginamai saugesnėmis, o panaudojant saulės, vėjo ir vandens energiją, taptų galingu atsinaujinančiu energijos šaltiniu. Kitas išradimas, kuriame remiamasi žymaus vibrotechnikos tyrėjo akademiko Kazimiero Ragulskio atrastais dėsningumais, atskleidžia vibrokontūro principu pagrįstu naujos kartos vėjo jėgainių veikimą.

Buęs VGTU tyrėjas, doc. Justinas Stonys, į suvažiavimą atsivežė dvi monografijas, kurių viena išleista vos prieš kelias savaites. Jose apžvelgiama daugiašakė materialiojo paveldo ir senovinės technikos muziejaus veikla. Parodėlėje pateiktose nuotraukose matomi unikalūs eksponatai, atskleidžiantys technikos pažangos procesų raidą. Pradėjęs nuo nulio, J. Stonys šiuo metu vadovauja muziejui, kuriame jau sukaupta per 24 tūkst. eksponatų, parodančių kaip keitėsi medžio ir metalo dirbinių gamybos mechanizmai, žemės ūkio technika, spausdinimo, fotografavimo ir filmavimo bei demonstravimo įrenginiai. Išskirtinė šio muziejaus ypatybė – organiškas ryšys su tautos kūryba ir jos dorovinių vertybių formavimusi, senųjų meistrų dirbiniais, dažnai taip ir likusių nežinomais išradėjų pasiekimais, siekiu palengvinti ir modernizuoti energijai imlius gamybos procesus. Šio unikalaus muziejaus veikla jau žinoma ir toli už Lietuvos ribų, stebinanti iš įvairiausių valstybių atvykstančius ekskursantus.

Suvažiavimo atidarymas. LMS pirmininkas Jonas Jasaitis pasveikino jo dalyvius ir pažymėjo, kad tai – ne vienos draugijos renginys, o visuotinis Lietuvos mokslininkų suvažiavimas. Teko dalyvauti Pirmajame Visuotiniame Lietuvos mokslininkų suvažiavime, kurio delegatų buvo daug daugiau – per tūkstantį. Jų nereikėjo raginti, nors vyriausybė dar blaškėsi, o Lietuvoje tebestovėjo svetima kariuomenė. Tačiau žmonės tikėjo sėkme. Ar daba tikime mes ja? Savimi? Ar įsitikinę, kad toliau taip būti nebegali? Reikia spręsti problemas, atsikratyti saviniekos, kai manoma, jog nieko gero nebus.

Anuomet mąstėme apie 4 mln. Lietuvą, o dabar? Tačiau ar būna pas mus cunamių ar kitų baisybių? Ne. Daugelis apsirūpinę, turi darbus. Ar norėtume grįžti į 1985 m.? Turbūt ne. Pokyčiai vyksta lėtai, ypač mūsų galvosenoje. Reikia susigaudyti ir susivokti, ką turime daryti. Džiaugiuosi mūsų akademinė bendruomenė, dirbančia su kukliais ištekliais ir susiduriančia su keistu biurokratų inicijuotu vajumi: „Mes jus reformuosime!“ Lietuvoje esą 45 universitetai – per daug. Tai netiesa. Ar kolegijas galima sulyginti su universitetais? Svarbus yra visų regionų darnus vystymasis. Mūsų laukia sudėtingi uždaviniai. Nesame prieš reformas, bet jas reikia apgalvoti. Kalbama apie sumaniąją visuomenę 5.0, kuriame žmogus kuria dirbtinį intelektą ir juo naudojasi visose srityse.

Kai VU bendruomenė išėjo protestuoti, mūsų ministras pirmininkas paklausė: „Ar jūsų auklėtinius graibsto darbovietės? Jūs neparuošiate absolvento konkrečiai darbo vietai, imonei dar reikia jį papildomai ruošti.“ Toks ministras pirmininkas turėtų tuojau trauktis. Jis nesupranta, kad universitetas – ne amatų mokykla. Bėda ta, kad LRV nori pertvarkyti universitetus be akademinės bendruomenės. Užteks mus maitinti pažadais apie keliamas algas. Kalbėkime su valdžia vienu balsu, o ne dešimčia protestų. Priimkime rezoliucijas. Linkiu sėkmės!

Suvažiavimo dalyviai išklauė programoje numatytus pranešimus.

1. Alvydas Jokubaitis. Universitetų vaidmuo šiuolaikinėje visuomenėje. Universitetas yra unikali visuomenė. Tačiau mūsų universitetai kol kas neranda savo vietos. Mokslininkai bijo politikos, bet nuo jos priklauso. Jie turėtų kalbėti žmonių kalba. Mokslininkai iš dalies turėtų nustoti būti tik mokslininkais, kad galėtų spręsti universitetų problemas. Pasistatę dramblio kaulo bokštą nori, kad jais žavėtųsi visuomenė, kuri jų darbų nesupranta.

Mokslininkai ir verslininkai gyvena skirtinguose pasauliuose. Noras turėti universitetą nesiskiria nuo kaimiečio noro turėti bendruomenę. Mokslininkų atradimai visuomenei atrodo nereikšmingi, nes jų nesupranta. Kodėl reikėtų tikėtis, kad mokslininkai rūpinasi visuomene? Universitetų, kokie turėtų būti šiuolaikiniame pasaulyje, Lietuvoje iš tiesų ir nėra. Anksčiau universitetai mokė tarnauti visuomenei. Dabar sulaužyta akademinė tvarka. Senoji sugriauta, o nauja nepastatyta. Smarkiai keičiasi ir pati šeima, jos samprata. Nacionalinės valstybės darosi ES imperijos dalimis.

Universitetas ir neturi tarnauti visuomenei – jis pats yra visuomenė. Valstybė tampa visuomene ir rūpinasi individu, o ne tauta. Visuomenė – individų samplaika, o ne valstybė. Be valstybės nebus universiteto. Visuomenė turi juo pasitikėti. Universitetas nebegali pasakyti visuomenei „Ne“. Pirmiausiai – kiekybės manijai. Prieš dvejus amžius universitetuose buvo daugiau laisvės, pasitikėjimo ir pagarbos. Dabar universitetų laukia grįžimas iš utopijos. Universitetai pasidarė kosmopolitiniais. Galimas dalykas, kad jie jau nebereformuojami. Pasaulis be Lietuvos universitetų išgyventų, tačiau Lietuva – ne.

2. Valdemaras Razumas. Lietuvos mokslo politika Europos kontekste. LMS pirmininkas iškėlė daug svarbių klausimų. Šioje srityje nerandame vieningų požiūrių, o strateginiai dokumentai neįgauna gyvybės. Vyksta kova, įtakos sričių dalybos. Žinome, kad MTEP duoda daugiausiai

pridėtinės vertės mokslui, tačiau dažnai pamirštame, kad reikia mokslui imlios pramonės. Kur ir kodėl stringame? Mokslui skiriama valstybės biudžeto dalis Lietuvoje yra dukart mažesnė nei ES vidurkis. Mažos algos ir menkas verslo indėlis. Maža verslo dalis imli mokslui. Tačiau esame lyderiai pagal privačiam verslui mokslo sukuriamą vertę. Pakeltos doktorantų stipendijos, tačiau baigę jie gauna mažiau. Algos didinamos nedaug, bet tokios tėra galimybės. Nauja vertinimo tvarka kuriama. Turime lėšų pertvarkai, vad. „spin-offams“. Labai svarbi yra akademinė etika – nevalia jos pamiršti. Nebloga žinia: esame tarp lyderių pagal bendro inovatyvumo rodiklį.

Pagal programą Horizontas 2020 mūsų įmoka yra 230 mln. eurų, o iki 2019 m. spalio atsisiėmė 60 mln. eurų. Problema – maži projektai, nes mažos mūsų mokslininkų algos. O iš ES mokėti galima tik atsižvelgiant, kokios toje šalyje yra algos. Lyderiai – KTU, VU, („Nanoavionika“ – 3 vaikinai, paleidę palydovą), Lietuvos energetikos institutas, kelios verslo įmonės. Reikia siekti lankstesnio algų apskaičiavimo, kad mūsų algos greičiau priartėtų prie ES. ES subsidijos Lietuvai, deja, bus 2 mlrd. eurų sumažintos. Turime mažinti savo priklausomybę nuo ES struktūrinių fondų.

4. Vitalija Skėruvienė. Mokslo ir studijų įstatymo nuostatos Konstitucinio teismo požiūriu. LAMPSS vicepirmininkė Vitalija Skėruvienė apžvelgė pastaraisiais dešimtmečiais vyravusį itin ydingą teisėkūros procesą, sutelkdama dėmesį į Mokslo ir studijų įstatymo nuostatų kaitą Konstitucinio teismo požiūriu. Pranešėja atskleidė, kaip vangiai taisomi šio teismo įvardinti neatitikimai Lietuvos konstitucijai, kaip buvusių kai kurių švietimo sistemos vadovų nekompetencija iki šiol apsunkina tiek universitetų, tiek ir bendrojo ugdymo sistemos darbą 2009 m. priėmus antikonstitucinį Mokslo ir studijų įstatymą, reforma žlugo net nepradėta. Prieš tai, 2007 m., būta partijų susitarimo didinti mokslo finansavimą. Svarstyti du projektai: Švietimo ir mokslo ministerijos ir Andriaus Kubiliaus bei Gintaro Steponavičiaus. Svarstyta ilgai. Į pasiūlymus neatsižvelgta; įvesti krepšeliai, imta remti privačias aukštąsias mokyklas. KT nustatė, kad daugelis Mokslo ir studijų įstatymo nuostatų (daugiau kaip 30) prieštarauja Konstitucijai. Kas už tai atsakingas? 2013 m. sudaryta darbo grupė Mokslo ir studijų įstatymui tobulinti. LAMPSS reikalavo taisyti antikonstitucines nuostatas, tačiau tai padaryta tik iš dalies. Pakeista tarybų sudarymo tvarka. Daug kas liko neįgyvendinta. Konstitucinis teismas pasisakė, jog nuostata, kad universitetai gali būti reorganizuojami bei likviduojami Seimo universiteto tarybos teikimu, yra nekonstitucinė. 2012-16 m. LRV programoje buvo numatyta keisti nekonstitucines Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas, tačiau to nepadaryta.

3. Jonas Jasaitis. Akademinės bendruomenės vaidmuo, ugdant ateities visuomenę. Pirmojo suvažiavimo tikslas buvo aktyviai dalyvauti valstybės strategijos kūrimo. Buvome aktyvūs, dalyvavome įstatymų rengime. Radosi prieštaravimų dėl mokslo sričių skirstymo. Pasak vieno pasisakymo, teologija – ne mokslas. Tačiau po to radosi konstruktyvių pasiūlymų. LMS – tokia pat kūrybinė draugija, kaip ir rašytojų bei kitos sąjungos. Šakinėms draugijoms reikia vienyti ir išeiti prieš LRV vieningu frontu. Kodėl mūsų algos tokios mažos? Dėl to, kad leidomės mulkinami. Dėl priėmimo į aukštąsias mokyklas. Ar atestatas – tai jau viskas? JAV daug jaunų žmonių mokosi papildomuose kursuose ir tai užpildo žinių spragas. Prof. orientavimas veikia prastai. Prof. Jovaišos sistemą, kuri susilaukė dėmesio didžiojoje šalyje, po Kovo 11-osios sunaikinome. Turime eiti ne griuvėsių, o statybos keliu. Teko stebėti ataskaitinį universiteto tarybos posėdį JAV. Dalyvavo akademinė bendruomenė, o taip pat valdžios bei įmonių atstovai. Prezidentė pristatė ataskaitą, o įmonių atstovai klausė, ko universitetui reikėtų, kad galėtų savo siekius įgyvendinti.

Jei norime, kad visuomenė mumis pasitikėtų, reikia dialogo su ja. Kviesti jaunimą domėtis mokslu. Su mumis dalyvauja doc. Justinas Stonys, sukūręs unikalų Materialaus paveldo muziejų Smalininkuose. Klimatas – išgyvenimo klausimas. Ar yra galimybių išvengti pražūtis? Kaip panaudoti šilumos šaltinius, kurie neteršia CO₂? „Geotermija“ bankrutavo. Kodėl? Turbūt todėl, kad buvo neparanki kuro pramonei. O ji atvertų proveržį. Keikiam LRS, LRV, Prezidentą; tačiau jis laukia konkrečių mūsų pasiūlymų. Šis Seimas – pirmasis, įkūręs Laikinąją Seimo ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo grupę. Jos pirmininkas LRS narys Lauras Stacevičius – šio renginio globėjas. O koks yra mūsų aktyvumas? Ar teikėme pasiūlymus?

Ne dramblio kaulo bokšto reikia: esame ta pati visuomenė, jos mokytesnė dalis. Mūsų tarybos narys prof. Pranas Baltrėnas su dukra Edita yra sukūręs daug įtaisų, skirtų taršai mažinti ir t. t. Tačiau ar visuomenė apie tai žino? O šalia žinių yra ir vertybės. Mums brukama moralinė pražūtis. Nėra prastų regionų – yra vietos, kurių galimybės neišnaudojamos. Kam reikėjo naikinti Šiaulių universitetą? Tarša vyksta viešojoje erdvėje. Reikia telktis dėl taikos – nenorėtume, kad mūsų

namai būtų griaujami karo, – ugdyti pagarbą, tikėjimą savimi. Kitaip tvarkyti sveikatos apsaugą – nuo ligų gydymo pereiti prie sveikos gyvensenos. Mūsų sportas išsunkia žmogų. Kodėl pasitraukė Rūta Meilutytė? Todėl, kad reikalavome iš jos vis naujų pergalių. Susitelkime, grįžkime į Lietuvą.

5. Salomėja Vanagienė. Jaunųjų tyrėjų dabartis ir ateitis: mokslo potencialo ugdymas. Esama daug sopulių ir nežinios, nuovargio dėl mūsų nuolatinio stumdymo. Mūsų negirdi. O kodėl? Todėl, kad mes pavargę ir nekalbam. Reikia kalbėti apie mokslą. Ne kažkam, o man, tau... Reikia sakyti jaunimui: klausyk, aš darau tą ir tą... Kai imi kalbėti, atsiranda susidomėjimas. 2018 m. buvo 2720 doktorantų. Nemažai. Tačiau jie išsibarstę 27 įstaigose, rengiančiose jaunuosius tyrėjus. Juos slegia biurokratijos pančiai ir galybė dokumentacijos nežinia dėl ko. Ne visada pakanka vadovų kompetencijos. Finansavimą turime, tačiau kaip jis skirstomas? Kodėl vienur doktorantai gauna lėšų papildomoms išlaidoms, o kiti – ne? Kiekybės ir kokybės: kepame straipsnius, į kuriuos įsigilinti nebeturime laiko. Pavargę „perdegame“ ir r net susergame. Kokia mūsų psichologinė sveikata, kaip jaučiamės? Kokia mūsų ateitis, kur save matom? Ar socialiniai ir humanitariniai mokslai dar turi ateitį? Pavienis mokslas, atskirtas nuo kitų – ne galiūnas. Mes turime mokslo festivalį jaunimui „Būtent!“ Reikia išmoksti kalbėti paprastai. Juk širdyje mes visi, tikiuosi, esame vaikai.

Tuo pirmoji suvažiavimo dalis baigiama.

II dalis

Posėdžio pirmininkas, pradėdamas posėdį, sako, kad nereikia tikėtis, jog po mūsų renginio iš karto kas nors pasikeis. Tačiau reikia turėti aiškia nuostatą, kad pokyčių sieksime. Redakcinė komisija atsižvelgs į pastabas dėl rezoliucijų.

Toliau išklausomi numatyti pranešimai.

Bronislovas Kaulakys. Reformos ir antireformos. Gal ir nepateiksiu kažkokių ypatingų pasiūlymų, tačiau atkreipsiu jūsų dėmesį į faktus. Šiandien yra apie 3000 tyrėjų, dirbančių visą dieną. 1991 m. sukurta nauja mokslo ir studijų sistema. Iki 2002 m. buvo 15 universitetinių aukštųjų mokyklų, keliolika institutų. Išlėšos skirstytos skaidriai, pakako ir bibliotekoms bei leidybai. Vėliau liko 11 universitetų, 17 valstybinių mokslo institutų, 18 universitetinių mokslo institutų ir kelios mokslo įstaigos. Finansavimas sumažintas, pasinaudojus ekonomikos krize. Aukštųjų mokyklų finansavimas nukrito nuo 1,2 % BVP iki 0,6 %. Kovota dėl algų. Minimali alga kilo menkai, tačiau atsirado koeficientai. Mažiausias finansavimas buvo apie 2013 m., o po to šiek tiek kilo. Šiaipjau, vertinant BVP atžvilgiu, finansavimas radikaliai krito. Mokslo tyrimams dabar skiriama apie 0,2 % BVP.

Nuo 1997 m. G. Vagnoriaus protokolinais potvarkiais imta stabdyti įvairių nuostatų veikimą. Tik susivienijusios priešvalstybinės jėgos galėjo tai padaryti. Pagal skelbiamų darbų skaičių atrodome itin kukliai. Universitetų jungimas kol kas nieko gero neduoda.

Į Alvydo Baleženčio ir kitų klausimus kalbėtojas atsako, kad Lietuvoje esama korupcijos ir savanaudiškumo, interesų grupių veikimo. Panašu, kad A. Kubilius ėjo išvien su jomis. Savo laiku dideles lėšas gavo Biotechnologijų institutas, kadaise kūręs bakteriologinį ginklą sovietams. Pribaigtas Ekonomikos institutas, kad galėtų klestėti vadinamasis Laisvosios rinkos institutas. Ilgus metus niekas nekinta. Kol dirbs A. Žalys, savo pareigas einantis ilgiau už Brežnevą ir Putiną, nieko gero nebus.

Laimutė Mikalauskienė sako, kad galbūt vertėtų pagrasinti naujai sutvertą ES prokuratūra. Tuomet už blogą ES lėšų panaudojimą Lietuvai grėstų didelės baudos. Kartais reikia pastatyti nesąžiningai besielgiančius žmones į vieta.

Vyksta spontaniška diskusija. Ką moderuojantis pranešėjas B. Kaulakys pažymi, jog negalima teigti, kad visa dabartinės LRV veikla vertintina neigiamai: esama ir teigiamų poslinkių, pvz., mažėja skurdo, kai kur kilo atlyginimai ir t. t.

Dar kyla klausimas, kiek patikimi tie skaičiai. Statistikos departamento skelbiami skaičiai dažnai neatitinka to, ką iš tiesų gauna mokslo ir studijų sistema.

Rasa Melnikienė. Socialinių mokslų tyrimo institutų vaidmuo reformų kryžkelėje ir ilgalaikėje perspektyvoje. Reformuojama visur ir viskas. Nuolat. Šiose reformose savo vaidmenį turi prisiimti socialinių tyrimų institutai. Esame pirmaujantys ir pagal blogus rodiklius, ir pagal gerus. Laikomės pasenusio mąstymo, o interesų grupės savo reikalus sprendžia be mokslininkų.

Senoji industrinės visuomenės samprata sako, kad vystymasis yra konkurencija, o naujoji (poindustrinė) – kad vystymasis yra bendradarbiavimas. Tačiau visi sėdime vienoje valtyje. Senoji sako, kad laimi didžiausias, o naujoji – kad laimi greičiausias. Nuo biurokratinės sąrangos reikia pereiti prie tinklinės. Nuo konkuravimo prie bendradarbiavimo. Kinta aplinka ir mokslo paradigma. Reikia eiti nuo 1 modelio prie 2-ojo. Kalbėti apie socialinį mūsų veiksmų poveikį.

Gerų statistinių metodų taikymas duoda gerus rezultatus. Pagrindinė mokslo problema yra ta, kad politikams reikia greitų sprendimų. Tačiau gal ir įmanomas strateginės politikos sprendimų grindimas mokslu

Laimutė Mikalauskienė sako, kad tai, apie ką kalbėjo pranešėja, galėtų veikti švarioje aplinkoje, o ne mūsų sąlygomis. Pranešėja atsako, kad be susikalbėjimo jokie sprendimai negalimi.

Diskutuojama apie verslo poreikius. Sakoma, jog verslininkai yra išsitarę, jog jiems nereikia, kad žmogus mokytųsi penkerius metus. Nemažai jų daliai jiems pakaktų, kad pasimokytų vienerius metus. O po to jie jau patys išmokytų, pabaigtų rengti pagal savo poreikius. Į tai jiems atsakyta, kad universiteto studijų esmė yra ta, kad jas baigęs žmogus geba mokytis.

Irena Misevičienė dėkoja ir sako, kad gaila dėl to, kad renginyje nematyti daugiau jaunų žmonių. Be jų ištraukimo nieko nebus. Liūdna darosi pažiūrėjus į Nacionalinės pažangos strategiją. Reformos kokybės nepakėlė.

Į rezoliucijas siūloma įtraukti punktą dėl vidurinio mokslo.

Jonas Jasaitis siūlo pasvarstyti, ar iš tiesų reikėjo Švietimo ir mokslo ministeriją pervadinti į Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją. Jono manymu sporto pridėjimas nieko nepagerino. Artūras Poviliūnas atsako, jog tai buvo LRS sprendimas.

Visuotinio mokslininkų suvažiavimo rezoliucijų pateikimas. Diskusijos. Moderuoja Vygintas Gontis. Siūlome priimti rezoliucijas, kurias naudosime LMS veikloje, belsimės į visas partijas. Be to nieko negalima pasiekti. Žmones, kurie skaitė pranešimus, siūlau į rezoliucijų redagavimo komisiją. Siūloma įtraukti Andrių Stasiukyną ir Laurą Stacevičių. Bendru sutarimu pasiūlymui pritarta..

Vygintas Gontis pristato rezoliucijas, kurių esmė tokia:

- 1) visos reformos turi būti konceptualiai pagrįstos;
- 2) reikia sugrąžinti mokslo savivaldą. Dabartinė LMT – nebe savivalda. Skirtingų sričių mokslininkai privalo kartu diskutuoti. Tik tada galėsime kalbėti su politikais;
- 3) šakinės mokslo draugijos - leisgyvės. Jos nelaikomos mokslo ir studijų sistemos dalimi. Reikia sugrąžinti joms paramą ir atkurti jų vaidmenį;
- 4) reikia sugrąžinti aukštųjų mokyklų senatų vaidmenį;
- 5) mokslinės veiklos vertinimas tėra formalus. Rodiklių siekiame asmeniškai, nebendraudami. Reikalingas ir ekspertinis vertinimas;
- 6) būtina gerinti finansavimą. Statistikos rodikliai rodomi dukart didesnė nei iš tiesų yra. Patys turime Statistikos departamento duomenis tikrinti;
- 7) būtina strateginių programų įgyvendinimo stebėseną, kurią turėtų vykdyti akademinės bendruomenės sudaryta ekspertų grupė, veikianti prie LMT.

Renginio dalyviai teikia pasiūlymus papildyti ar patikslinti rezoliucijas.

- rezoliucijas papildyti, nurodant, iki kada turi būti parengti atitinkami įstatymai ir numatytos lėšos;
- papildyti nuostatą dėl kaimo sodybų, antraip perdirbėjų ir prekybininkų tinklai trukdys įgyvendinti maisto grandinių pertvarkymą;
- atlikti auditą, kad būtų žinoma, ką davė mokslinės veikos vertinimas pagal niekieno neskaitomų straipsnių skaičių. Į šį pasiūlymą Vygintas atsako, kad vienareikšmiai neigiamai vertinti to nereiktų. Išmokome rašyti darbus angliškai ir skelbti juos Vakaruose;
- išipareigoti parengti Lietuvos strategiją, kurią turėtų vykdyti visos partijos; joje turėtų būti stambūs projektai;
- ar šeimos sodybų steigimas atitinka strategines kryptis? Jonas Jasaitis atsako, kad šis pasiūlymas susilaukė didelio pasipriešinimo. Jei žmogus turės Lietuvoje žemės lopinėlį, kitaip į ją žiūrės. Antraip jis – pasaulio valkata, kuriam niekas nerūpi;

- esame paversti vartotojais, priklausomais nuo užsienio. Mums reikia nacionalinės idėjos. Dėl LMT galima sutikti, jei ji būtų tokia, kokia jau buvo anksčiau, t. y. būtina atkurti tokį jos vaidmenį, koks ir buvo jai numatytas;
  - rezoliucijose nieko nepasakyta apie LMA, o to reikia. Ji turi teisę konsultuoti, bet to nedaro;
  - nuodugniau svarstytinas savarankiškumo klausimas. Vien tik pastačius senatą virš tarybos, nebus gerai.
  - kaip sustiprinti LMS ir suteikti jai galios? Vygintas Gontis atsako, kad LMS yra atvira visiems;
  - Rasa Melnikienė: geriau būtų trumpesnės rezoliucijos be veiksnio: „turi būti padaryta...“ Vygintas atsako, kad toks pavidalas pasirinktas sąmoningai: nepasakius, kas turi padaryti, niekas ir nedarys;
  - reikia kalbėti trumpai ir netęsti. Ne rezoliucijoje vieta kai kuriems dalykams: šeimos ūkiams ir pan. Tai reiktų iškelti į kitus dokumentus.;
  - Valentinas Baltrūnas pastebi, kad vargu ar ilgą raštą skaitys aukšti pareigūnai. Iš 7 punktų išseitų gera rezoliucija. O visa kita yra tik aiškinimas;
  - tarpinis pasiūlymas: rezoliucijas reikia išdėstyti vienu sakiniu, o nuomonę pasakyti turim teisę;
  - reikia teikti įstatymų projektus. „Vien su strateginiais pasiūlymais į pokyčių traukinį neįšoksime“;
  - Alvydas Baležentis siūlo pasitikėti redakcine komisija. Nepritarti tam, kad strateginių krypčių nustatymas būtų paliktas taryboms;
  - sąvoką „dykumėjimas“ pakeisti dirvožemio degradavimu;
  - daugiau lankstumo. Norisi jaunesnių minčių. Tekstas nelabai tinka XXI amžiui.
- Rezoliucijų priėmimas.** Rezoliucijų projektui po reikalingų pakeitimų pritarta vienbalsiai.

Lauras Stacevičius, LR Seimo narys, Laikinosios Seimo ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo grupės pirmininkas. Suvažiavimo apibendrinimas.

Lauras Stacevičius sveikina renginio dalyvius. Sakoma, kad dalyvių galėjo būti daugiau. Nenoriu spręsti. Su LMS pirmininku bendraujame jau dvejus metus. Laikinąją grupę įkurti buvo nelengva, o susitikimuose iš LRS dalyvaujančių yra nedaug. (Bacvinka, D. Kepenis ir dar vienas kitas) Akademinė bendruomenė – svarbi visuomenės dalis. Rezoliucijos protingos. Tai, kas įvyko šiandien yra tik ilgo ir sunkaus kelio pradžia. Reikia pasiekti, kad lėšų būtų skiriama ne tik algoms, bet ir tyrimams. Dėl verslo: vieni prie mokslo neprieina, o kiti iš mokslo nori tik sau greitos naudos. Galime rengti teminius renginius. Čia yra bendros mintys; galima tęsti atskiromis temomis. Kviečiu

Pranešėjas siūlo kelti joms klausimus, formuluoti temas. Tegul nebus viskas iki galo įgyvendinta, tačiau vis viena bus postūmis. Pavyzdžiui, VU prof. Dalius Serafinas pristatė projektą SOŽE (Socialiai orientuota žaliaji ekonomika). Laikinoji grupė gali gyvuoti, ji plėsis. Seime yra nemažai narių su laipsniais. Reikia sukurti didesnę arbo grupę.

Rezoliucijas reikia įteikti dabar, kad partijos išipareigotų jas vykdyti. Tikiuosi, kad pradžia yra. Reikia toliau telktis ir siekti savo tikslų.

Jonas Jasaitis dėkoja dalyviams. Tuo suvažiavimas baigiamas.

Suvažiavimo pirmininkai:

Jonas Jasaitis
Lauras Stacevičius
Vitalija Skėruvienė

Protokolą parengė suvažiavimo sekretorius

Emilis Urba